

BAZI FUTBOL KULÜBÜ TARAFTARLARININ FACEBOOK KULLANIM AMAÇLARININ İNCELENMESİ

Fatih Harun TURHAN^{1*}, Burak CANPOLAT²

ÖZET

Bu araştırma, spor öğrenimi gören futbol taraftarı öğrencilerin Facebook kullanım amaçlarını çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın evrenini, Karabük Üniversitesi, Hasan Doğan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda 2021-2021 yılında öğrenim gören öğrenciler oluştururken, örnekleme ise araştırmaya katılmayı kabul eden 386 kişi oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu ve Atalı (2013) tarafından geliştirilen "Taraftarların Facebook Kullanım Amaçları" ölçeği kullanılmıştır. 5'li likert tipi ölçeğin; 4 alt boyutu bulunmaktadır. Verilerin analizinde SPSS paket programı kullanılmıştır. Verilerin normalliği için skewness ve kurtosis değerleri kontrol edilmiş, verilerin normal dağılmadığı tespit edilmiştir. Normal dağılım göstermediği tespit edilen veriler için, Mann Whitney U testi ve Kuruskal Wallis testi kullanılmıştır. Araştırmada anlamlılık düzeyi $p<0,05$ olarak kabul edilmiştir. Bulgulara göre, spor öğrenimi gören öğrencilerin taraftar olarak Facebook kullanım amaçları incelenmiş ve yaş değişkeni dışındaki boyutlarda anlamlı farklılıklar görülmüştür. Sonuç olarak, katılımcıların Facebook kullanım amaçları boyutlarında cinsiyet, eğitim ve medeni durum değişkenleri açısından anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Facebook Kullanımı, Sosyal Medya ve Spor, Futbol Taraftarları

REVIEWING THE INTENDED FACEBOOK USE OF SOME FOOTBALL CLUB FANS

ABSTRACT

This study aimed to examine the Facebook usage purposes of football fan students studying sports education in terms of various variables. The population of the study consisted of students enrolled in Karabük University, Hasan Doğan School of Physical Education and Sports during the academic year 2021-2022, while the sample consisted of 386 individuals who agreed to participate in the research. The data collection instruments used were a personal information form developed by the researcher and the "Facebook Usage Purposes of Fans" scale developed by Atalı (2013). The 5-point Likert-type scale had four sub-dimensions. The SPSS package program was used for data analysis. Skewness and kurtosis values were checked for the normality of the data, and it was determined that the data did not follow a normal distribution. For the did not normally distributed data, the Mann-Whitney U test and the Kruskal-Wallis test were used. The significance level in the study was accepted as $p<0.05$. According to the findings, the Facebook usage purposes of students studying sports education as fans were examined, and significant differences were found in dimensions other than age. In conclusion, significant differences were observed in the dimensions of participants' Facebook usage purposes in terms of gender, education, and marital status variables.

Keywords: Facebook Usage, Social Media and Sports, Football Fans

¹Karabük Üniversitesi, Hasan Doğan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Spor Yöneticiliği, Karabük

²İnönü Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Engellilerde Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Bölümü, Malatya

*Yazışmadan sorumlu yazar: fharunturhan@karabuk.edu.tr

GİRİŞ

Sosyal medya platformları, günümüzde taraftarlar için önemli bir iletişim ve etkileşim aracı haline gelmiştir. Facebook, bu platformlar arasında öne çıkanlardan biri olarak, taraftarların futbol deneyimini şekillendirmede etkili bir rol oynamaktadır. Facebook, Türkiye dahil dünya genelinde en popüler sosyal ağ sitelerinden biridir ve Türkiye'de internet kullanıcılarının %92'si aktif kullanıcıdır (Güleç ve ark., 2020).

Futbol, Türkiye'de en popüler ve rekabetçi spor olarak bilinir ve büyük bir tutkulu taraftar kitlesi vardır. Türkiye'deki futbol taraftarları, genellikle stadyumların ötesine geçerek günlük yaşamlarına kadar süren bir coşku ve bağlılıkla bilinir (Daili sabah, Erişim tarihi 12.05.2023). Sosyal medya modern hayatın ayrılmaz bir parçası haline geldiğinden, Türkiye'deki futbol taraftarlarının da diğer taraftarlarla bağlantı kurmak, görüşlerini paylaşmak ve favori takımları ve oyuncularını hakkındaki en güncel haberleri takip etmek için Facebook'u kullandığı şaşırtıcı değildir. Aslında, Facebook Türkiye'de en yaygın kullanılan sosyal ağ sitelerinden biridir ve internet kullanıcılarının %92'si aktif bir hesaba sahiptir (Btl, Erişim tarihi 12.05.2023).. Bu nedenle, araştırmacılar futbol taraftarlarının Facebook kullanım amacı ile spor tutkusu arasındaki ilişkiyi incelemeye ilgi duymuşlardır. Ancak, bu konuda sınırlı sayıda araştırma bulunmakta olup, Türkiye'deki futbol taraftarlarının Facebook'u nasıl kullandıkları ve kullanım motivasyonları daha fazla çalışma gerektirmektedir (Güleç ve ark., 2020).

Türkiye'de üniversite öğrencilerinin Facebook kullanım alışkanlıklarını incelemek için birçok deneysel çalışma yapılmıştır (Akyıldız ve Argan, 2012). Bu çalışmalar, üniversite öğrencileri arasındaki Facebook kullanım amacını, özellikle kadınlar ve erkekler arasındaki olası farkları odaklanarak incelemiştir (Mazman ve ark., 2011; Ngussa ve ark., 2021). Ayrıcaliteratürde , Facebook kullanımı ile akademik performans, ruh sağlığı ve öğrenme katılımı arasındaki ilişki de incelenmiştir. Dahası, bazı çalışmalar üniversite öğrencilerinin Facebook kullanım amacına yönelik ölçekler geliştirmiş ve bunları Facebook kullanım profilleri açısından incelemiştir (Fidan, 2019). Bu çalışmalar, Türkiye'deki farklı üniversite öğrencisi gruplarının Facebook'u nasıl kullandıkları ve bu kullanımın arkasındaki motivasyonlar hakkında bilgi sağlamaktadır. Bu çalışma spor öğrenimi gören futbol taraftarlarının Facebook kullanım amaçlarını incelemek amacıyla yapılmıştır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırma nicel araştırma modellerinden olan ilişkisel tarama modeliyle tasarlandı. Araştırma, Karabük Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler etik kurulu tarafından 17.05.2021 tarihli ve E-41823941-050.99-30504sayılı etik kurul kararı ile desteklendi.

Katılımcılar

Araştırmanın evrenini Türkiye’deki spor taraftarları oluştururken, örneklemini basit seçkisiz yöntemle seçilen ve gönüllü olarak araştırmaya katılan 2021-2022 yıllarında Karabük Üniversitesi Hasan Doğan Beden eğitimi ve Spor Yüksek Okulunda öğrenim gören 386 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmaya Öğretmenlik, Antrenörlük ve Spor Yöneticiliği bölümü öğrencileri ile sınırlandı. Veriler araştırmacılar tarafından sanal ortamda online form olarak toplandı.

Veri Toplama Aracı

Araştırma verileri, araştırma ekibince hazırlanan, cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim durumu gibi tanımlayıcı bilgileri öğrenme amaçlı kişisel bilgi formu ve Atalı (2013) tarafından geliştirilen “Taraftar Facebook Kullanım” ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Atalı (2013) 29 maddeden oluşan ölçek geliştirmiş ve ölçek beşli likert olarak tasarlanmış ve puanlaması “Hiç Katılmıyorum (1,00-1,79)”, “Katılmıyorum (1,80-2,59)”, “Kararsızım (2,60-3,39)”, “Katılıyorum (3,40-4,19)”, “Tamamen Katılıyorum (4,20-5,00)” şeklindedir. Ayrıca faktör analizi sonucu ölçeğin dört faktörde toplandığını ortaya koymuştur.

İstatistiksel Analiz

Verilerin analizinde, tanımlayıcı kişisel bilgiler için betimsel istatistiksel yöntemler kullanıldı. Bu yöntemler arasında frekans (n), yüzde (%), aritmetik ortalama (X) ve standart sapma (SS) yer almaktadır. Araştırma sorularıyla ilgili analizlere geçmeden önce verilerin normal dağılmadığı gözlemlendi ve bu nedenle nonparametrik testlerden Mann Whitney U ve Kruskal Wallis H testleri uygulandı. Katılımcıların puanlarına dayanarak, KMO ve Cronbach Alpha değerleri hesaplandı. Ölçek için KMO değeri 0.87, Cronbach Alpha değeri ise 0.96 olarak bulundu.

BULGULAR

Tablo 1. Katılımcılara İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

		N	%
Cinsiyet	Erkek	245	63,5
	Kadın	141	36,5
Yaş	18-20 yaş	122	31,6
	21-22 yaş	128	33,2
	22-23 yaş	63	16,3
	24 yaş ve üzeri	73	18,9
Eğitim Durumu	Lisans	356	92,2
	Lisans Üstü	30	7,8
Medeni Durum	Bekar	346	89,6
	Evli	40	10,4
	Toplam	386	100,0

Tablo 1’ de katılımcıların tanımlayıcı bilgilerine ilişkin yüzde ve frekans değerleri verilmiştir. Araştırmaya katılan katılımcıların %63,5’i erkek iken %36,5’i kadınlardan oluşmaktadır. Yaş değişkeni açısından tablo incelendiğinde katılımcıların yaş ortalamaları 22,94 iken çoğunluğunun 18-22 (%64,8) yaş arasında olduğu görülmektedir. Katılımcıların 346’sının lisans öğrenimi gördükleri görülürken, 30’unun ise lisans üstü öğrenim gördükleri görülmektedir. Katılımcıların %89,6’sının (346) bekar ve %10,4’ünün (40) ise evli olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Katılımcıların Cinsiyet Değişkenine Göre Ölçekten Aldıkları Puan Ortalamaları

	Cinsiyet	N(386)	Sıra Ort.	Sıra Toplamı	U	p
Bilgi, Takip ve Destek	Erkek	245	217,94	53396,00	11284,0	0,00*
	Kadın	141	151,03	21295,00		
İletişim Kurma	Erkek	245	215,64	52833,00	11847,0	0,00*
	Kadın	141	155,02	21858,00		
Paylaşma	Erkek	245	217,65	53323,50	11356,0	0,00*
	Kadın	141	151,54	21367,50		
Kulübe Gelir Sağlama	Erkek	245	214,59	52573,50	12106,0	0,00*
	Kadın	141	156,86	22117,50		

Tablo 2’de iki bağımsız grup arasındaki puan ortalamaları arasındaki farklılığa ilişkin Mann Whitney U testinden alınan ortalama puanlarında “Bilgi, Takip ve Destek” alt boyutunda erkekler lehine bir anlamlı farklılık görülmektedir (U=11284,0, p<0,05). “İletişim Kurma” alt boyutunda da erkekler lehine bir anlamlı farklılık görülmektedir (U=11847,0, p<0,05). “Paylaşma” alt boyutunda erkekler lehine bir anlamlı farklılık görülmektedir (U=11356,0, p<0,05). “Kulübüne Gelir Sağlama” alt boyutunda erkekler lehine bir anlamlı farklılık görülmektedir (U=12106,0, p<0,05).

Tablo 3. Katılımcıların Medeni Durum Değişkenine Göre Ölçekten Aldıkları Puan Ortalamaları

	Medeni Durum	N(386)	Sıra Ort.	Sıra Toplamı	U	p
Bilgi, Takip ve Destek	Bekar	346	188,49	65217,50	5186,50	0,00*
	Evli	40	236,84	9473,50		
İletişim Kurma	Bekar	346	188,88	65352,00	5321,0	0,00*
	Evli	40	233,48	9339,00		
Paylaşma	Bekar	346	188,58	65247,50	5216,0	0,00*
	Evli	40	236,09	9443,50		
Kulübe Gelir Sağlama	Bekar	346	191,08	66112,00	6081,0	0,14
	Evli	40	214,48	8579,00		

Tablo 3’te iki bağımsız grup arasındaki puan ortalamaları arasındaki farklılığa ilişkin Mann Whitney U testinden alınan ortalama puanlarında “Bilgi, Takip ve Destek” alt boyutunda evliler lehine bir anlamlı farklılık görülmektedir (U=5186,5, p<0,05). “İletişim Kurma” alt boyutunda da evliler lehine bir anlamlı farklılık görülmektedir (U=5321,0, p<0,05). “Paylaşma” alt boyutunda evliler lehine bir anlamlı farklılık görülmektedir (U=5216,0, p<0,05). “Kulübüne Gelir Sağlama” alt boyutunda bekarlar ve evliler arasında herhangi bir anlamlı farklılık görülmemektedir (U=6081,0, p<0,05).

Tablo 4. Katılımcıların Eğitim Durumu Değişkenine Göre Ölçekten Aldıkları Puan Ortalamaları

	Eğitim Durumu	N(386)	Sıra Ort.	Sıra Toplamı	U	P
Bilgi, Takip ve Destek	Lisans	356	189,75	67551,50	4005,50	0,01*
	Lisan Üstü	30	237,98	7139,50		
İletişim Kurma	Lisans	356	190,62	67861,50	4315,50	0,05
	Lisan Üstü	30	227,65	6829,50		
Paylaşma	Lisans	356	189,85	67585,50	4039,50	0,01*
	Lisan Üstü	30	236,85	7105,50		
Kulübe Gelir Sağlama	Lisans	356	190,55	67836,50	4290,50	0,03*
	Lisan Üstü	30	228,48	6854,50		

Tablo 4’te iki bağımsız grup arasındaki puan ortalamaları arasındaki farklılığa ilişkin Mann Whitney U testinden alınan ortalama puanlarında “Bilgi, Takip ve Destek” alt boyutunda lisans üstü lehine bir anlamlı farklılık görülmektedir (U=4005,50, p<0,05). “İletişim Kurma” alt boyutunda da lisans ve lisans üstü öğrenim derecesine sahip katılımcılar arasında herhangi bir anlamlı farklılık görülmemektedir (U=4315,50, p<0,05). “Paylaşma” alt boyutunda lisans üstü lehine bir anlamlı farklılık görülmektedir (U=4039,50, p<0,05). “Kulübüne Gelir Sağlama” alt boyutunda lisans üstü lehine bir anlamlı farklılık görülmektedir (U=4290,50, p<0,05).

Tablo 5. Katılımcıların Yaş Değişkenine Göre Ölçekten Aldıkları Puan Ortalamaları

	Yaş	N(386)	Sıra Ort.	X ²	p
Bilgi, Takip ve Destek	18-20 yaş	122	173,79	14,061	0,06
	21-22 yaş	128	186,64		
	22-23 yaş	63	206,95		
	25 yaş ve üzeri	73	226,85		
İletişim Kurma	18-20 yaş	122	174,56	14,30	0,06
	21-22 yaş	128	185,13		
	22-23 yaş	63	213,34		
	25 yaş ve üzeri	73	222,71		
Paylaşma	18-20 yaş	122	170,12	18,64	0,09
	21-22 yaş	128	187,45		
	22-23 yaş	63	209,98		
	25 yaş ve üzeri	73	228,95		
Kulübe Gelir Sağlama	18-20 yaş	122	178,75	8,28	0,24
	21-22 yaş	128	188,52		
	22-23 yaş	63	206,96		
	25 yaş ve üzeri	73	215,26		

Tablo 5’te ikiden fazla bağımsız gruplar arasındaki puan ortalamaları arasındaki farklılığa ilişkin ortalama puanlarında “Bilgi, Takip ve Destek” alt boyutunda yaş grupları arasında herhangi bir anlamlı farklılık görülmemektedir ($X^2=14,061$, $p<0,05$). “İletişim Kurma” alt boyutunda da yaş grupları arasında herhangi bir anlamlı farklılık görülmemektedir ($X^2=14,30$, $p>>0,05$). “Paylaşma” alt boyutunda yaş grupları arasında herhangi bir anlamlı farklılık görülmemektedir ($X^2=18,64$, $p>0,05$). “Kulübüne Gelir Sağlama” alt boyutunda yaş grupları arasında herhangi bir anlamlı farklılık görülmemektedir ($X^2=8,28$, $p>0,05$).

TARTIŞMA

Literatürde de görüldüğü üzere sosyal ağlardan olan Facebook, bireylerin serbest zamanlarını geçirdikleri eğitim, eğlence, sosyalleşme ve gündemi takip etme gibi amaçlarla sosyal ağları kullandıklarını görüyoruz. Turhan (2023) çalışmasında üniversite öğrencilerinin sosyal ağları kullanım sıklıklarını incelemiş ve en az kullanılan sosyal ağ sitesinin Facebook olduğu sonucuna varmıştır. Facebook her ne kadar da gün geçtikçe etkisini yitiriyor olarak görülse de, Spor kulübü taraftarlarının hala Facebook' u takımları ile çeşitli etkileşimler için kullandıkları söylenebilir.

Araştırma sonucunda katılımcıların cinsiyet değişkenine göre ölçek alt boyutlarından aldıkları puanlar neticesinde her bir alt boyutta erkekler lehine anlamlı farklılık görüldü. Türkiye'de üniversite öğrencilerinde cinsiyet ile Facebook kullanım amacı arasındaki ilişkiyi inceleyen çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Bu çalışmalar özellikle sporseverlere odaklanmamakla birlikte, Türkiye'deki erkek ve kadın üniversite öğrencilerinin Facebook'u kullanma motivasyonlarında nasıl farklılaştığına dair öngörü sağlamaktadır.

Horzum'un 2016 yılında yaptığı bir çalışma, Türk üniversite öğrencileri arasında Facebook kullanım amacında cinsiyet farklılıkları olduğunu ortaya koymuştur. Çalışma, kadınların Facebook'u daha çok sosyalleşme ve eğlence amacıyla kullandıklarını, erkeklerin ise daha çok bilgi arayışı ve kendini ifade etme amacıyla kullandıklarını bulmuştur.

Mazman ve Usluel'in 2011 yılındaki bir çalışması, Türk üniversite öğrencileri arasında Facebook da dahil olmak üzere sosyal ağların kullanım amacını incelemiştir. Çalışma, kullanım amaçlarını mevcut ilişkileri sürdürme, yeni ilişkiler kurma, akademik amaçlar için kullanma ve belirli bir ajandayı takip etme olarak dört kategori altında sınıflandırmıştır. Çalışma ayrıca, kadınların Facebook'u mevcut ilişkileri sürdürmek için daha çok kullandıklarını, erkeklerin ise yeni ilişkiler kurma ve belirli bir ajandayı takip etme amacıyla daha çok kullandıklarını bulmuştur.

Fidan'ın 2020 yılındaki bir çalışması, üniversite öğrencilerinin Facebook kullanım amacına yönelik bir ölçek geliştirmiş ve bunu Facebook kullanım profilleri açısından incelemiştir. Çalışma, kadınların Facebook'u daha çok sosyalleşme ve eğlence amacıyla

kullandıklarını, erkeklerin ise daha çok bilgi arayışı ve kendini ifade etme amacıyla kullandıklarını bulmuştur.

Kayaoğlu 2017 yılındaki bir çalışması, Türkiye'deki İngilizce öğrencileri arasında Facebook kullanımında cinsiyet farklılıklarını araştırmıştır. Çalışma, erkek ve kadın öğrenciler arasında Facebook kullanım sıklığı ve süresi açısından önemli bir fark olmadığını, ancak kadınların Facebook'u daha çok sosyalleşme ve eğlence amacıyla kullandıklarını, erkeklerin ise daha çok bilgi arayışı ve kendini ifade etme amacıyla kullandıklarını bulmuştur.

Genel olarak, bu çalışmalar Türk üniversite öğrencileri arasında Facebook kullanım motivasyonlarında cinsiyet farklılıklarının olabileceğini, kadınların daha çok sosyalleşme ve eğlence amacıyla, erkeklerin ise daha çok bilgi arayışı ve kendini ifade etme amacıyla Facebook'u kullandığını göstermektedir. Bu bulgular spor taraftarlarıyla ilgili olmasa da Türkiye'deki erkek ve kadın üniversite öğrencilerinin Facebook'u kullanma motivasyonları konusunda farklılıklar olduğunu göstermektedir.

Yaş değişkeni açısından çalışmada alt boyutlarda gruplar arası herhangi bir farklılık görülmedi. Çalışmamız aksine Atalı (2013) çalışmasında, “bilgi, takip ve destek”, “paylaşma” ve “kulübe gelir sağlama” boyutunda anlamlı farklılıklar bulmuştur. Türkiye'de yapılan birçok çalışma, üniversite öğrencileri arasında yaş ve Facebook kullanım amacı arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Bu çalışmalar, Türkiye'deki üniversite öğrencilerinin farklı yaş gruplarının Facebook'u nasıl kullandığı konusunda bilgi sağlamaktadır.

Horzum'un 2016 yılındaki bir çalışması, Türk üniversite öğrencileri arasında yaş ve Facebook kullanım amacı arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışma, daha yaşlı öğrencilerin Facebook'u daha çok bilgi arayışı ve kendini ifade etme amacıyla kullandıklarını, daha genç öğrencilerin ise daha çok sosyalleşme ve eğlence amacıyla kullandıklarını bulmuştur.

Mazman ve Usluel'in 2011 yılındaki bir çalışması, Türk üniversite öğrencileri arasında sosyal ağlar, Facebook da dahil olmak üzere kullanım amacını araştırmıştır. Çalışmada, daha genç öğrencilerin Facebook'u daha çok yeni ilişkiler kurma ve belirli bir ajandayı takip etme amacıyla kullandıklarını, daha yaşlı öğrencilerin ise mevcut ilişkileri sürdürme ve akademik amaçlar için kullanma amacıyla daha çok kullandıklarını bulmuştur.

Fidan'ın 2019 yılındaki bir çalışması, üniversite öğrencilerinin Facebook kullanım amacına yönelik bir ölçek geliştirmiş ve bunu Facebook kullanım profilleri açısından incelemiştir. Çalışma, Facebook kullanım amaçları ile yaş arasında bazı ilişkiler olduğunu bulmuştur. Buna göre, daha genç öğrencilerin Facebook'u daha çok sosyalleşme ve eğlence amacıyla kullandıkları, daha yaşlı öğrencilerin ise daha çok bilgi arayışı ve kendini ifade etme amacıyla kullandıkları belirlenmiştir.

Genel olarak, bu çalışmalar Türk üniversite öğrencileri arasında Facebook kullanım motivasyonlarında yaş farklılıkları olabileceğini göstermektedir. Daha genç öğrencilerin daha çok sosyalleşme ve eğlence amacıyla, daha yaşlı öğrencilerin ise daha çok bilgi arayışı, kendini ifade etme ve akademik amaçlar için Facebook'u kullandığı görülmektedir. Ancak bu sonuçların çalışmamız aksine olduğunu da vurgulamak gerekir.

Ayrıca medeni durum açısından bekarların lehine iletişim kurma alt boyutu dışındaki alt boyutlarda anlamlı farklılık görüldü. Türkiye'de yapılan birçok çalışma, üniversite öğrencileri arasında medeni durum ile Facebook kullanım amacı arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Bu çalışmalar, Türkiye'deki üniversite öğrencilerinin farklı medeni durum gruplarının Facebook'u nasıl kullandığı konusunda bilgi sağlamamaktadır. Fidan'ın 2019 yılındaki bir çalışmasında çalışmamız aksine, üniversite öğrencilerinin Facebook kullanım amacına yönelik bir ölçek geliştirmiş ve bunu Facebook kullanım profilleri açısından incelemiştir. Çalışma, medeni duruma göre Facebook kullanımında anlamlı farklılıklar olmadığını bulmuştur.

Yine eğitim durumu değişkeni açısından da lisans üstü öğrenim görenler lehine tüm alt boyutlarda anlamlı farklılık olduğu görüldü. Türkiye'de yapılan birçok çalışma, üniversite öğrencileri arasında eğitim durumu ile Facebook kullanım amacı arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Bu çalışmalar, Türkiye'deki üniversite öğrencilerinin farklı eğitim durumu gruplarının Facebook'u nasıl kullandığı konusunda bilgi sağlamaktadır.

Fidan'ın 2019 yılındaki bir çalışması, üniversite öğrencilerinin Facebook kullanım amacına yönelik bir ölçek geliştirmiş ve bunu Facebook kullanım profilleri açısından incelemiştir. Çalışma, Facebook kullanım amaçları ile eğitim durumu arasında bazı ilişkiler olduğunu bulmuştur. Buna göre, daha yüksek eğitim durumundaki öğrencilerin daha çok bilgi arayışı ve kendini ifade etme amacıyla Facebook'u kullandıkları, daha düşük eğitim

durumundaki öğrencilerin ise daha çok sosyalleşme ve eğlence amacıyla kullandıkları belirlenmiştir.

Mazman ve Usluel'in 2011 yılındaki bir çalışması, Türk üniversite öğrencileri arasında sosyal ağlar, Facebook da dahil olmak üzere kullanım amacını araştırmıştır. Çalışma, kullanım amacının mevcut ilişkileri sürdürme, yeni ilişkiler kurma, akademik amaçlar için kullanma ve belirli bir ajandayı takip etme olmak üzere dört kategori altında sınıflandırılabilceğini bulmuştur. Çalışma, daha yüksek eğitim durumundaki öğrencilerin Facebook'u daha çok akademik amaçlar için kullandıklarını, daha düşük eğitim durumundaki öğrencilerin ise daha çok yeni ilişkiler kurma ve belirli bir ajandayı takip etme amacıyla kullandıklarını tespit etmiştir.

Genel olarak, bu çalışmalar, Türkiye'deki üniversite öğrencileri arasında eğitim durumuna bağlı olarak Facebook kullanım motivasyonlarında farklılıklar olabileceğini göstermektedir. Daha yüksek eğitim durumundaki öğrencilerin daha çok bilgi arayışı, kendini ifade etme ve akademik amaçlar için Facebook'u kullandıkları, daha düşük eğitim durumundaki öğrencilerin ise daha çok sosyalleşme ve eğlence amacıyla kullandıkları görülmektedir. Ancak, bu konuyu daha detaylı olarak araştırmak için ilave çalışmalara ihtiyaç vardır.

SONUÇ

Sonuç olarak, taraftarların Facebook kullanım amaçları cinsiyet, medeni durum ve eğitim durumu değişkenleri açısından farklılık gösterdi. Bu ve literatür destekli verdiğimiz sonuçlar her ne kadar, Facebook'un taraftarlar arasında popüler bir sosyal medya platformu olduğunu, taraftarların takımlarıyla ilgili bilgi edinme, etkileşimde bulunma, deneyimi zenginleştirme ve sosyal bağları güçlendirme amacıyla aktif olarak kullandıklarını gösterse de, gelişen sosyal medya platformları, yapay zeka ve mobil teknolojiler yeni bir çağ başlatmış ve ilk sosyal medya platformlarından olan Facebook artık yavaş yavaş etkisini yitirmesine neden olduğu düşünülmektedir. Taraftarların Facebook kullanımı hakkında daha fazla araştırma yapılması, bu alanda daha derinlemesine anlayış sağlayabilir ve taraftar deneyimlerinin iyileştirilmesine katkı sağlayabilir.

KAYNAKLAR

- Kayaoğlu, M. N. (2017). Gender Differences in Facebook usage among EFL students . Participatory Educational Research , Special Issue 2016-IV , 40-48 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/per/issue/47596/601256>
- Horzum, M.B. (2016). Examining the relationship to gender and personality on the purpose of Facebook usage of Turkish university students. *Comput. Hum. Behav.*, 64, 319-328.
- Mazman, S. G., & Usluel, Y. K. (2011). Gender differences in using social networks. *Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET*, 10(2), 133-139.
- Fidan, M. (2019). Development of a Scale for University Students' Facebook Use Purposes and an Examination in Terms of Their Facebook Use Profiles. *International Journal of Education and Development using Information and Communication Technology*, 15(4), 132-150.
- Rahman, A., and Ahmed, O. (2018). Facebook Use, Facebook Addiction and Mental Health of Chittagong University Students. *Bulgarian Journal of Science and Education Policy (BJSEP)* 12(2), 345-358
- Akin, A., & Isler, V. (2011). Using online social networking: Students' purposes of Facebook usage at the University of Turkey. *Journal of College Teaching & Learning*, 8(11), 1-10.
- Atalı, L. (2013). Türkiye Futbol Federasyonu Spor Toto Süper Ligi Spor Kulüplerinin ve Taraftarlarının Facebook Kullanımı. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi.
- Güleç D, Yılmaz Işıksan S, Orhaner E., 2020. Social media usage and health promoting lifestyle in profile related socio-demographic factors in Turkey. *Health Promot Perspect.* 2020 Jan 28;10(1):80-87. doi: 10.15171/hpp.2020.13. PMID: 32104661; PMCID: PMC7036201.
- Akyıldız, M., & Argan, M. (2012). Using online social networking: Students' purposes of Facebook usage at the University of Turkey. *Journal of Technology Research*, 3, 1.
- Ngussa, B. M., Fitriyah, F. K., & Diningrat, S. W. M. (2021). Correlation between Facebook use, mental health and learning engagement: A case of universities in Surabaya City, Indonesia. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 22(1), 229-245.
- Daili Sabah. <https://www.dailysabah.com/life/turkeys-football-fever-and-how-it-represents-cultural-values/news>, Erişim Tarihi: 12.05.2023.
- Btl, <https://breakingthelines.com/historical/politics-and-football-in-turkey/> , Erişim Tarihi: 12.05.2023.
- Turhan F.H., (2023). Spor bilimleri fakülteleri öğrencileri ve öğretim elemanlarının teknoloji entegrasyonu algılarının araştırılması. Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Doktora Tezi, Ankara.